

УДК 373.5.091.2:796

Л. Тарнопольська,
директор
Бердичівського ліцею-інтернату
спортивного профілю
Житомирської обласної ради

Школа спортивних перспектив

Саме так сміливо можна назвати Бердичівський ліцей-інтернат спортивного профілю. Цей заклад освіти з'явився на мапі закладів освіти Житомирської області 01 вересня 2020 року, проте вже активно розвивається та розширює спектр освітніх послуг.

У статусі ліцею-інтернату спортивного профілю він розпочав своє функціонування відповідно до рішення Житомирської обласної ради від 25.06.2020 р. № 1948 «Про зміну назви та затвердження у новій редакції Статуту Бердичівського ліцею-інтернату спортивного профілю Житомирської обласної ради», наказу Міністерства Мінмолодьспорту України від 21.07.2020 р. № 803 «Про надання закладам освіти статусу закладу спортивного профілю із специфічними умовами навчання».

Чому ж ліцей – заклад освіти зі специфічними умовами навчання – обрав для спеціалізації саме спортивний профіль? Тому, що найважливіша та найкорисніша інвестиція держави – це інвестиція в молодь, у дітей. Здорове, спортивне покоління – це найцінніше надбання держави. Наразі займатися спортом стало надзвичайно популярно. Професійний спорт – це тренд, який охоплює дедалі більше послідовників. І варто зауважити, що в руслі цього мейнстріму активно виступає і Житомирщина.

Бердичівський ліцей-інтернат спортивного профілю – заклад спеціалізованої освіти II та III рівнів національної рамки кваліфікації спортивного профілю із специфічними умовами навчання, який забезпечує здобуття вихованцями базової та повної загальної середньої освіти і поглиблену спортивну підготовку з 8 класу. Прийом на навчання до ліцею здійснюється на конкурсній основі з числа осіб, які пройшли попередню підготовку в закладах фізичної культури і спорту, позашкільної освіти та не мають відхилень у стані здоров'я. Двічі на рік ліцеїсти проходять диспансерний медичний огляд на базі КНП «Обласний медичний центр спортивної медицини» ЖОР.

Основою діяльності закладу є безперервний навчально-тренувальний процес упродовж року, який ґрунтується на сучасних методиках тренування із застосуванням цифрових технологій і відновлювальних заходів на базі освоєння тренувальних і змагальних навантажень. Спортивна освіта передбачає засвоєння освітньої програми з відповідного виду спорту з метою набуття комплексу професійних компетентностей у галузі фізичної культури і спорту, формування та розвитку індивідуальних здібностей особи, поглибленого оволодіння спеціалізацією в обраному виді спорту та здобувається одночасно з повною загальною середньою освітою.

Ліцей здійснює спортивну підготовку обдарованих дітей та молоді, створює умови для розвитку їхніх індивідуальних здібностей з метою поглибленого оволодіння спеціалізацією в обраному виді спорту, досягнення високих спортивних результатів та поповнення національних збірних команд спортсменами високої кваліфікації з таких видів спорту:

- футбол;
- легка атлетика;
- хокей на траві;
- художня гімнастика;
- волейбол.

Усього у ліцеї працюють 14 вчителів зі спорту, 20 вчителів-предметників, 6 вихователів, з них:

- спеціалістів вищої категорії – 17;
- спеціалістів I категорії – 8;
- спеціалістів II категорії – 6;
- спеціалістів – 9;
- педагогів, які мають педагогічне звання «вчитель-методист» – 2;
- педагогів, які мають педагогічне звання «старший вчитель» – 3;
- педагогів, які мають звання «Майстер спорту України» – 2.

У закладі створені оптимальні умови для ефективного проведення освітнього процесу, зусилля педагогів спрямовані на інтелектуальний, соціальний і фізичний розвиток кожного здобувача освіти як особистості, здатної самостійно мислити і творчо діяти, використовувати знання в нестандартних ситуаціях.

Спортивна підготовка учнів носить поглиблений та інтенсивний характер. Організація навчально-тренувального процесу в ліцеї-інтернаті здійснюється на основі сучасних методів і технологій спортивного тренування з відповідним спортивним спорядженням, раціональної організації режиму дня та відновлювальних і реабілітаційних заходів після інтенсивного навантаження. Режим дня майбутніх спортсменів максимально ущільнений, з обґрунтованим чергуванням уроків та навчально-тренувальних занять, повноцінним відновленням фізичних сил.

Порядок організації п'ятиразового харчування здобувачів освіти здійснюється відповідно до норм, затверджених постановою Кабінету Міністрів України від 11.08.2021 р. № 823 «Деякі питання організації харчування у

зкладах спеціалізованої освіти спортивного профілю із специфічними умовами навчання». Повноцінне та раціональне харчування ліцеїстів є одним із основних чинників впливу на здоров'я спортсмена задля досягнення високих результатів.

Головна мета освітнього процесу полягає в тому, щоб створити таку систему навчання, яка б забезпечувала потреби кожного здобувача освіти відповідно до його нахилів, інтересів та можливостей, забезпечити необхідні умови для розвитку особистості і самореалізації кожного ліцеїста, його духовного, морального, інтелектуального та фізичного зростання.

Пріоритетні напрямки діяльності ліцею реалізуються шляхом організації педагогічної діяльності та навчання на засадах академічної доброчесності, впровадження сучасних інноваційних технологій, методик активного та інтерактивного навчання і виховання учнів, компетентнісного підходу до навчання ліцеїстів. Значна увага приділяється підвищенню якості навчання і виховання здобувачів освіти, зростанню професійної майстерності педагогічних працівників ліцею, організації роботи з обдарованими учнями, здійсненню моніторингу якості освіти у закладі.

Предмети інваріантної та варіативної складової робочого навчального плану викладаються за державними програмами, рекомендованими Міністерством освіти і науки України для використання в закладах загальної середньої освіти у 2020/2021 навчальному році. Навчально-тренувальна робота здійснюється відповідно до Типових навчальних планів з видів спорту для спеціалізованих закладів спортивного профілю, навчальних програм і планів з олімпійських видів спорту. З метою забезпечення якості освіти, фіксування динаміки індивідуального розвитку учнів під час навчально-тренувальних занять, учителі зі спорту розробили критерії оцінювання навчальних досягнень учнів з обраних видів спорту та адаптували їх до дванадцятибальної системи оцінювання.

Навчально-тренувальні заняття проводяться на базі міського Палацу спорту, центрального стадіону, приміщень міських ДЮСШ, Центру фізичного здоров'я «Спорт для всіх» та інших спортивних баз міста Бердичева.

Педагогам ліцею дуже важливо не тільки дати учням якісну освіту та підготувати висококласних спортсменів, а навчити, виховати цілісну і гармонійну особистість. Саме тому до навчального плану введено факультативні заняття «Психологія життєвого успіху», «Перша ліга – чесна гра», «Спорт проти булінгу», «Цифрова та медіаграмотність».

Вагомим показником ефективності діяльності закладу за перший рік існування є той факт, що 70% випускників одинадцятого класу продовжили навчання у профільних закладах вищої освіти.

Спорт означає дотримання правил, надання всім учасникам рівних можливостей взяти участь у змагальному процесі. Він включає концепцію дружби, чесної гри, справедливості та спортивної поведінки, заснованої на повазі. Саме на цих базових цінностях ґрунтується зміст виховної роботи у ліцеї-інтернаті, яка здійснюється з урахуванням інтересів дітей.

Виховувати ліцеїста як національно свідомого громадянина країни, життєво і соціально компетентного, здатного здійснювати самостійний вибір і приймати відповідні рішення у життєвих ситуаціях допомагає система позаурочної діяльності. Змістовний спектр виховних заходів, робота гуртків «Витинанка», «Спортивний танець», «Основи дизайну інтер'єру» сприяють зростанню творчого духовного потенціалу особистості, розкриттю здібностей, забезпечують розвиток життєтворчої компетентності учнів. Започатковано вивчення курсу «Роботехніка»: за допомогою роботів-конструкторів ліцеїсти ознайомлюються з основами програмування через мобільний додаток Jimu.

Соціально-психологічна служба ліцею створює умови для саморозвитку учнів, організовуючи діяльність педагогів і батьків на основі принципів гуманізму, взаємодії, співпраці, позитивного сприйняття і прийняття особистості, конфіденційності, особистісно зорієнтованого підходу з урахуванням індивідуальних особливостей.

Основне завдання соціально-психологічної служби закладу – створення сприятливих умов для розвитку дитини, налагодження партнерської взаємодії між учнем, сім'єю та ліцеєм.

Створення комфортного освітнього простору, який мотивує здобувачів освіти до саморозвитку, активізує до діяльності, зберігає фізичне та психологічне здоров'я, – пріоритетне завдання колективу ліцею. За нетривалий період часу було докладено максимум зусиль для оновлення дизайну закладу, його змістового та тематичного наповнення.

Підготовлена спортивна інфраструктура: спортзал, спортивна кімната, тренажерна зала, спортивні хаби для проведення теоретичних занять з видів спорту; закуплено та встановлено комплекс сучасних вуличних тренажерів.

Сприяють успішному застосуванню інформаційних технологій в процесі навчання п'ять сучасних інтерактивних комплексів, мобільний комп'ютерний клас (20 ноутбуків), два комп'ютерних класи (20 робочих місць), усі комп'ютери підключено до мережі «Інтернет».

Обладнано тренінговий хаб (stem-lab), який наповнений сучасними цифровими ресурсами та забезпечує застосування 3D-технологій у освітньому процесі: документ-камерами (2), 3D-принтером, фабрикою друку з Wi-Fi, мультимедійним проєктором з інтерактивним сенсорним модулем типу Samtouch та програмним забезпеченням для створення інтерактивних уроків.

Облаштовано гуртожиток на 120 місць з комфортними умовами проживання для ліцеїстів: по 3–4 дитини в кімнатах. Є власний пральний комплекс та їдальня на 200 місць.

Особливе захоплення викликає у гостей ліцею інтерактивна музейна кімната спортивної слави Житомирщини, у якій органічно поєднано традиційний музей, сучасну інтерактивну зону та виставку спортивних технологій і досягнень.

В умовах інтенсивної спортивно-тренувальної діяльності важливу роль відіграє медико-відновлювальна робота, яку здійснюють медичні працівники ліцею: лікар, чотири медсестри, дієтсестра. Обладнано масажний кабінет,

функціонують фізіотерапевтичний та маніпуляційний кабінети, ізолятор на 10 місць.

З метою розширення горизонтів співпраці, проектування власної освітньої траєкторії укладено договори про партнерську взаємодію ліцею з Харківською державною академією фізичної культури і спорту та Житомирським державним університетом імені Івана Франка. У рамках такої співпраці проводиться обговорення питань щодо напрямків реалізації спільних проєктів, організовуються спільні науково-методичні семінари, профорієнтаційні зустрічі, мотиваційні майстер-класи. Вчителі зі спорту на базі ХДАФК пройшли онлайн-навчання з теми «Теоретико-методичні аспекти профілактики травматизму під час навчально-тренувальних занять з різних видів рухової активності» та отримали відповідні сертифікати.

Престиж нації – це зміцнення авторитету країни на міжнародній арені завдяки успіхам її спортсменів. Це маркер упізнавання й позитивної ідентифікації України у світі. І є всі підстави сподіватися, що зовсім скоро спортсмени-випускники Бердичівського ліцею-інтернату спортивного профілю стоятимуть на п'єдесталах великих змагань не тільки України. У майбутньому ліцей-інтернат має стати іміджмейкером спортивного життя не лише у регіоні, а з часом – спортивним амбасадором на всеукраїнському та міжнародному рівнях.